

Kap 1

En ynkelig stackare

1359: Det otänkbara

Helmich satt närmast dörren på krogen Ormens pigor, fattigfolkets krog. Intill en stinkande rovlykta på den där kalla dragiga platsen där ingen annan ville sitta. En ynkelig stackare var han, vågade knappt ens snegla på dem han mötte. Helmich ville därifrån men satt som fastnaglad. För där, bland dem som skralade mest och var som gladast, där satt hans värste plågoande. Från förr i tiden, då när de var barn.

Deras blickar möttes som hastigast, men Helmich blev knappast igenkänd. Åren hade gått och mycket hade ändrats. Var det förakt som syntes i den andres ögon? Inte så märkligt i så fall med tanke på Helmichs ovårdade klädsel, hopsjunkna hållning och undvikande blick.

Svinet där borta i det stora livliga sällskapet hade en gång utsett Helmich till den som skulle plågas allra mest.

De andra hade stått där i gathörnet och väntat på Helmich. Ibland hade de redan hunnit ge sig på någon annan, fast inte ens det brukade rädda honom. För på signal från plågoanden, så lämnade de sitt första offer och gav sig på Helmich istället.

Helmich hade kämpat emot, länge. Men allt eftersom månaderna gick kämpade han mindre och mindre. Till sist slutade han skrika och spjärna emot. Bara satt där på den kalla marken och tog emot slagen. Värjde sig ens knappt när någon kastade sten, mot kroppen, mot ansiktet. Såg bara tyst på när även den de gett sig på före honom, tvekande tog upp en sten, för att sedan allt ivrigare kasta sten efter sten mot Helmich. Glad över att, i varje fall för en liten stund, få vara med bland de starka. Då hade Helmich insett att de svagaste ibland blir de värsta, blir de som kastar de hårdaste stenarna.

Bara en stod på hans sida. En yngling i dyrbara kläder hade stått där och sett på en dag. Bara stått helt stilla med ett tydligt ogillande i ansiktet. När Helmichs plågoandar fick syn på honom tvekade de. Efter en stund hade de kommit av sig helt och lommade iväg med skygg blick och sänkta huvuden. Det hände inte ofta, men då och då kom den där rike ynglingen förbi och bara stod där. Då, och bara då, fick Helmich vara ifred.

Nu hade de växt upp alla tre. Svinet hade han inte sett på länge, men det var tydligt att han blivit till en skrävlande, självupptagen och alltigenom opålitlig skitstövel. Den rike välgöraren hade han sett skymta förbi ibland. Redan då, när han bara var en yngling, så hade han varit på god väg att bli skallig. Och redan då hade han haft den där märkliga ovanan, att så fort han var upprörd omedvetet stryka med handen över pannan. Just där, högst upp där håret höll på att krypa baklänges. Den ovanan hade visst bitit sig fast.

Nu hade det otänkbara hänt. Hans välgörare hade sökt upp honom, bett Helmich göra honom en tjänst. Ingen annan hade någonsin visat honom vänlighet, så Helmich hade inte kunnat annat än säga ja.

Han skulle ha ihjäl en annan människa. Snart! Varför hade han sagt ja?

Liket som försvann

Det fanns inga vågor den natten. Inga alls. Helmich avskydde när havet låg spegelblankt, för då kunde otygen lätt hitta upp till ytan. Otyg mycket värre än *di sma undar jardi* hemma på Gotland. Vidundren fanns där, strax under vattenytan och kunde sträcka upp sina vidriga händer och dra ner honom i djupet. Hellre en storm som rev och slet än detta olidliga lugn.

Natten var mörkare än han trott möjligt. Inga stjärnor, ingen måne. Han hade lindat årorna, rodde så tyst han bara kunde. Anade mer än såg sundet framför sig. Det hade blåst en svag behaglig bris över havet varenda natt, hela veckan. Helmich hade tagit för givet att så skulle vara även denna tidiga morgon, så att han kunde segla och inte behövde ro. Men så hade det inte blivit. Inte en krusning bröt sönder vattenytan.

Även in över land härjade de små mer än vanligt denna mörka natt. Där inne reste sig dimman tät över ängarna och det var fullt av småjävlar och annat otäckt som dansade omkring.

Helmich slutade upp att ro, höll årorna helt stilla och lyssnade. Lutade sig fram över årorna och blundade för att höra bättre. Det att han lutade sig framåt gjorde det lättare att lugna ner andningen, gjorde det lättare att ana avståndet till den andra roddbåten. Han fick bara inte komma så nära att hans lindade åror hördes. Inte nu när allt blivit så galet att han låg bakom istället för framför den andra båten.

Allt hade gått fel direkt, inget hade blivit som han planerat. Han rös när han tänkte på den skallige, den han så länge sett som sin välgörare. Han som visat sig vara värre än den värste. Hur skulle det gå nu? Att komma tillbaks utan fullgjort uppdrag, det var bara inte att tänka på.

Helmich hade tänkt ut det så bra. Men redan när han gick för att hämta roddbåten började eländet, för båten hade varit borta! Helmich hade själv stulit roddbåten några dagar tidigare. Var det så att ägaren råkat komma förbi gömstället, känt igen sin båt och tagit tillbaks den? Då, i samma ögonblick som han tänkte den tanken, hade Helmich insett att ägaren kanske låg gömd i närheten och spanade efter honom, båttjuven. Då hade han skrämnd sjunkit ner på huk, för att först efter en lång stund försiktigt våga smyga därifrån.

Helmich hade tvingats stjäla ännu en roddbåt, och det så snabbt det bara gick. Men den nya båten visade sig vara tungrodd och hade inte något segel. Hade den bara haft segel, så som den första, och hade bara natten haft lite vind, ja, då skulle han ha hunnit fram i god tid.

Men inte! Istället för att få den där lugna och makliga segelturen som det var tänkt, så tvingades han ro hela vägen, och det i en allt för tung båt.

Nej, inte mycket hade blivit som han tänkt. Hade allt gått efter planen skulle han ha varit framme i mycket god tid på platsen han så noga valt ut.

Det hade varit en bra plan. Platsen han valt för överfallet var perfekt. Han skulle ha legat bakom en liten ö, mitt i det lilla sundet som mannen bara måste passera igenom, gömd i skuggan under ett utskjutande klippsprång. Och hans månbelysta offer skulle ha passerat på bara en knapp båtlängds avstånd, utan att ana att Helmich var där. Ett lätt offer. Ja, så var det i alla fall tänkt.

Så hade det alltså inte blivit. Helmich kom fram för sent och någon måne hade inte syns till. Just nu var han inte ens säker på att det var rätt båt han förföljde. Fast vem var annars ute och rodde mitt i natten?

Nu när allt blivit så fel följde han inte längre någon plan. Nu rodde han bara efter för att försöka hitta en möjlighet att slå till. För att komma tillbaks till den skallige, utan att ha genomfört det uppdrag han fått sig tilldelat? Nej, det gick bara inte.

De närmade sig staden snabbt. Han flämtade av nervositet. Stadsvakten. Hur skulle han komma förbi stadsvakten? Stadsportarna var stängda nattetid. Ingen fick passera. Över hamninloppen hade kedjorna sträckts så att inga skepp kunde komma in eller ut. Fast en roddbåt skulle kanske kunna smita förbi? Kunde nog

glida över någon av spärrkedjorna just där de hängde ner i vattnet, även om detta var strängt förbjudet.

Roddbåten framför honom syntes vagt i motljuset från staden. Roddaren siktade tydligen på det största hålet i pålspärren, där kedjan hängde ner under ytan som mest. Han som rodde där framme var en av stadens förnämsta rådsherrar, så nattvakten vågade sig knappast på att stoppa honom.

En fackla flammade upp där framme. Helmich anade röster. Nu hade han chansen. Helmich tog i och rodde för allt han var värd med sina lindade och infettade årtullar, mot ett annat mindre hål i pålspärren. Han struntade i om det lät lite väl mycket. Nu måste han bara in i staden. Samtalet där borta fick dölja ljuden, bara det nu inte fanns fler av stadens vakter i närheten. Båten for längre upp på spärrkedjan än han väntat sig. Han föll baklänges och tappade årorna. Båten hade fastnat, hade inte glidit över. Vid Gud ...

Han drog sig upp på toften igen, böjde sig framåt och kramade knäna. Ändå lyckades han inte lugna ner sitt flämtande. Det tog några oändligt långa ögonblick innan han hade så mycket kontroll över andningen att han förmådde lyssna ut över vattnet. Hade någon hört honom?

Han satt framåtlutad länge, vågade inget annat. Nej, ingen verkade ha hört honom. Till sin stora lättnad hörde han inget annat än svaga röster. Allt var lugnt.

Helmichs roddbåt hängde med fören ner i vattnet. Bra! Då hade det mesta av båten glidit över. Och årorna hängde kvar, fastsurrade vid årtullarna. Han knöt loss en av årorna och klev så långt fram i fören det bara gick. Sedan sköt han försiktigt båten fri från kedjan. Det skrapade och lät, men över kom han.

När han skjutit sig fri satt han tyst en lång stund, lät båten driva som den ville. Men ingen tycktes ha hört honom. För första gången den natten kände han sig glad.

Efter en stund tystnade mumlet där borta. Helmich kunde ana hur mannen förtöjde sin båt och klev iland. Helmich gjorde detsamma, följde tyst efter.

Det var först när de var helt nära mannens hus som han nådde ifatt. Helmich svor tyst. Hann mannen in i huset, ett hus fullt av tjänstefolk som sov lite överallt, då var det försent. Då hade han misslyckats. Men till Helmichs överraskning gick mannen inte fram till porten, utan öppnade istället en lucka ner till källaren. Där klev han ner.

Helmich väntade, lyssnade. Det prasslade till ute i skuggan. En katt på jakt? Stadens odörer trängde sig på. Inte bara de vanliga lukterna från fiskrens och

latriner, utan även något behagligare. Kryddor, måste komma nerifrån källaren. Han kände på luckan. Olåst, inget gnissel nu. Försiktigt. Helmich smög tyst ner. Ljuset från en lampa bländade, trots att lampan fanns runt ett hörn. Han hörde mannen rumstera. Blev tvungen stanna till. Måste lugna ner sig. Benen darrade. Pulsen rusade. Han måste få musklerna att slappna av.

Nu gällde det. Helmich drog fram sin långa smala kniv. Ett stick snett uppåt, in under revbenen. Så skulle han göra, precis som han övat. Benen darrade inte längre. Nu måste det ske. Han smög sakta runt hörnet.

Fyra snabba steg och ett hugg snett uppåt. Kniven satt precis där den skulle, djupt instucken under mannens revben. Rakt i hjärtat, och det innan offret ens hunnit fatta att han inte var ensam ...

Efteråt kände Helmich sig nästan lycklig där han stod och såg ner på den döde. Han grep efter kniven, men hejdade sig. Det var nog bäst om den fick sitta kvar en stund. Drog han ut den nu riskerade han att bli nedblodad. Han rotade nervöst efter brevet han fått i uppdrag att ta med sig. Han måste ha fatt på brevet! Bara måste ...

Hjärtat bultade allt fortare när han inte genast hittade det han sökte. Men så kände han äntligen pergamentet mot handen. Han skulle inte behöva komma tillbaks till den skallige med oförrättat ärende. Han vecklade upp brevet. Läste de första raderna, trots – eller kanske just därför – att han fått stränga order om att låta bli. När Helmich läst färdigt stod han stilla en stund och bara andades.

Sedan insåg han att han hade ett stort problem. Vad skulle han göra med kroppen? Hittades liket där nere i källaren skulle hans uppdragsgivare bli tvärilsken, för Helmichs order hade varit tydlig. Det nedtyngda liket *måste* försvinna ner i djupet ute till havs, utan att hittas. Och huvudet *skulle* skäras av och sänkas på annan plats. Vad skulle han göra?

Det var då Helmich fick sin snilleblixt. Nu visste han hur han kunde bli av med kroppen. Fast huvudet, det måste få sitta kvar ...

Den skallige tog ivrigt emot pergamentet. Vecklade upp det och läste. Gned med handen över pergamentet. Det som skulle göra honom rik. Mycket arbete skulle det bli. En hel del silver skulle det kosta, men han skulle bli rik. Äntligen skulle han få ordning på sina urusla affärer. Mor skulle bli stolt. Han tog av sig hatten och utan att vara medveten om det gjorde han det han alltid gjorde när han var upprörd. Han

strök med handen över pannan precis där håret var på god väg att krypa allt längre bakåt.

”Helmich, berätta igen hur du gjorde.”

”Låg och väntade i båten. Precis där du sa. Han misstänkte inget. Död innan han fattade vad som hände ...”

”Märkte han inget? Han skulle ju hinna förstå att han skulle dö!”

”Jo, det gjorde han. Han skrek, det gjorde han. Men det hörde ingen för vi var långt borta från allt. Och han kände säkert livet rinna ur sig. Jo, det gjorde han. Han kände skräcken. Smärtan.”

”Vad gjorde du sen? Berätta!”

”Sen sänkte jag honom. Mitt i rännen där vattnet var som djupast, där du sa. Det gjorde jag. Tyngd av den tunga kedjan. Just som du sa.”

”Men huvudet då?”

”Ja, just det. Huvudet. Det sänkte jag på ett annat ställe. Precis som du sa.”

”Och blodet?”

”Blodet?”

”Ja, blodet!”

”Blodet? Jo, just det. Huvudet, det skar jag av iland precis som du sa. Inget blod i båten. Precis i strandkanten. Lätt att tvätta bort. Precis som du sa.”

Så då hade det blivit som han befallt. Han vände sig bort för att dölja sitt upprörda ansikte inför den ynkligt darrande Helmich. Rik, det skulle han bli. Fast hämnden? Den kändes bättre än han väntat sig. Mycket bättre.